

Artikelarkiv Arvesølv 2015

Idyllen kastede anker ved Boels Bro

af Jannik Cortsen og Hans Rye

I dag dufter det af idyl, tang og saltvand, når man færdes i den lille Boels Bro havn ved foden af Munkebo Bakke, men tidligere oste det også fra barkkedlen, når havnens – ganske vist få – erhvervsfiskere imprægnerede deres garn og ruser. Og det er faktisk de selvsamme fiskere, der den gang hentede deres udkomme på Odense Fjord, som er den direkte årsag til, at den lille havn blev anlagt for snart 50 år siden.

Da Lindøværftet blev etableret blev fiskerne på Lindø flyttet til et areal ved Vigerødæmningen. Arkivets eneste foto er et avisudklip fra den 22.12.1967.

Ganske vist blev der også fisket fra Boels Bro, inden haven blev gravet ud i strandkanten og fortøjningspælene blev banket i fjordbunden. Før fiskede man direkte fra stranden på samme måde, som det skete på Lindø, og det havde man gjort i generationer, men på Lindø, hvor der både var en gård og nogle få boliger, var fiskerne i slutningen af 1950'erne blevet tvunget væk til et areal lidt længere mod vest ad Vigerødæmningen, hvor de havde etableret en ca. 80 meter bred ophalerplads.

Årsagen til flytningen fra Lindø var den velkendte med Odense Staalskibsværft, der havde kastet kærligheden på den for længst inddæmmede ø, der også kom til at lægge navn til den store arbejdsplads, men det var den planlagte etablering af værftets Dok 3 langs Vigerødæmningen, der medførte den endelige tvangsflytning af fiskerne fra Lindøområdet – nu til Boels Bro, hvor de fik en egentlig havn med en flere hundrede meter lang sejlbrende stillet til rådighed.

Selv om den nye havn ved Boels Bro, der blev taget i brug i 1968, var en kompensation for det areal, fiskerne måtte afgive til værftet, så krævede det sammenhold at nå så langt, og derfor stiftede fiskere og fritidsfiskere den 30. april 1965 Bådejerforeningen Lindø. 13 deltog i den stiftende generalforsamling, der fik Egon Lillesø, som den første formand. Med i bestyrelsen var også Eigil Eriksen, Herluf Bøhm, Svend Lillesø og Johannes Kirk.

Kun to erhvervsfiskere, Martin Eriksen (billedet) og Kristian Knudsen (kaldet Toldi), flyttede med fra Lindø til den nye havn ved Boels Bro.

Der blev efter stiftelsen forhandlet mellem især tre parter: Kommunen, Bådejerforeningen Lindø og Odense Fjords Fiskeriforening, der også organiserede erhvervsfiskerne på Lindø, og forhandlingerne kredsede især om et havnebyggeri ved Boels Bro - betalt af Lindøværftet - og det hele mandede ud i en aftale om, at det kun var medlemmer af bådejerforeningen og fiskeriforeningen, der kunne få plads i den nye havn, og det blev præciseret, at "Ingen udensogns kan få liggeplads" i havnen.

Man opkrævede havnepenge første gang fra 1. august 1968, og på generalforsamlingen i oktober samme år ændrede man foreningens navn til det nuværende: Bådejerforeningen Boels Bro. Indskuddet for nye medlemmer blev sat til 50 kr. og kontingentet til 20 kr. pr. halvår. Fra starten var der ca. 30 medlemmer i foreningen

Foreningen og dermed havnen har gennem årene oplevet en lang række op- og nedture, og det har især været en sej kamp at holde sejltrede åben.

Første optur fandt sted i 1970, hvor der blev etableret el på havnen, og sideløbende arbejdede foreningen med planer om et klubhus. Man havde tre brugte huse på hånden, der alle kunne flyttes, men i februar 1974 præsenterede medlem

Leif Blåsvær en tegning til et hus på 50 kvadratmeter opført i gasbeton, og det blev godkendt. Medlemmerne spyttede i næverne, greb værktøjet og gik i gang med byggeriet og året efter, i april 1975, kunne man holde den første generalforsamling i det nybyggede klubhus.

Naturens rasen har ofte skabt problemer ved Boels Bro. En stormflod i november 1995 anrettede således skader til godt en kvart million kroner.

Antallet af erhvervsfiskere på Odense Fjord fald markant gennem årene. Det samme gjorde antallet af Lindøfiskere, og da flytningen til Boels Bro fandt sted var der kun to erhvervsfiskere tilbage nemlig Martin Eriksen og Kristian Knudsen (kaldet Toldi). Toldi døde få år efter flytningen, men Martin Eriksen, der var født på Lindø, fortsatte fiskeriet. Han boede med sin familie tæt ved Lindøværftet, men hver morgen trådte han på kickstarteren til sin Puch Maxi og kørte de få kilometer over Munkebo Bakke til Boels Bro, hvor han havde båd og grej, og når fangsten var i havn, var han kendt for at sidde i flåhuset og rense fisk, ikke mindst ål, som blev solgt til gud og hvermand eller kørt til auktionen i Kerteminde.

Han fiskede året rundt, og under isvintrene i 80'erne trak han sin tungt læssede slæde ud over isen for at røgte ruser. De lå under isen, men kunne trækkes op gennem våger.

I 1996 trak han imidlertid garn og ruser op af Odense Fjord for sidste gang, og tilbage på Boels Bro var kun fritidsfiskere og -sejlere, og som et værdigt punktum for erhvervsfiskeriet på Odense Fjord overrakte Martin Eriksen i 1997 Odense Fjords Fiskeriforenings fane til Lokalhistorisk Arkiv. Fanen havde været i Martin Eriksens varetægt, siden fiskeriforeningen blev nedlagt.

Den flere hundrede meter lange sejrende mellem Boels Bro og renden, der benyttes af de store skibe mellem Kattégat og Odense/Lindø, har altid skabt problemer og stof til debat. Den har sågar skabt overskrifter: Med skruen lige i sandet. Årsagen var den konstante tilsanding af rende og havn. Renden måtte oprensnes hvert 4. år, og mange metoder har været anvendt blandt andet en rendegraver påsvejset en pram fra Lindøværftet. Man har også forsøgt sig med en stor slam-

pumpe, men en af de bedste metoder var en uddybningspumpe, der ledte det oppumpede materiale gennem slanger til det lavvandede område nord for havnen. Sideløbende med, at tilsanding gav problemer for havnen, skærpede miljømyndighederne kravene til dumpning af det oppumpede materiale, der enten skulle dumpes uden for fjorden, eller, hvis det var en særlig giftig cocktail, deponeres på en beskyttet losseplads.

Da fjordbåden Svanen blev søsat i starten af 90'erne, fik den base ved Boels Bro. Der blev bygget en ny bro uden for havnen, og medens det hidtil havde været bådejerforeningens problem med den fortsatte tilsanding, blev det nu også et problem for projekt Svanen, der var et samarbejde mellem de dengang fire fjordkommuner.

Som et muntert kuriosum kan det nævnes, at Boels Bro havn slet ikke var godkendt af Kystinspektoratet, da den blev etableret. Det kom frem, da man skulle bygge den nye anlægsbro til Svanen, så tilladelsen til den nye bro blev kun givet på betingelse af, at Boels Bro Havn blev legaliseret, hvilket så skete omkring 25 år efter, at havnen blev etableret.

Fjordbåd-projektet er forlængst sejlet på grund. Båden er solgt til et privat rederi og ses kun lejlighedsvis på Odense Fjord, men der er alligevel udsigt til en oprenset sejlbredde. Denne gang kommer hjælpen fra Odense Havn, der endnu engang vil udvide Lindøterminalen ganske betragteligt. Så omfattende er udvidelsen, at Boels Bro mister sin nuværende sejlbredde, men en ny og længere rende vil blive gravet, og der er samtidig indgået aftale med havnen om, at det ikke må give forøgede omkostninger for bådejerforeningen til oprensning. Havneudvidelsen medfører i øvrigt også, at der opstår en helt lille, lavvandet vig i krogen mellem Boels Bro og Lindøterminalen.

Naturens rasen har også af og til gjort livet surt i den lille havn. En stormflod i november 1995 anrettede således store skader på moler, og indsejlingen sandede til, så der kun var adgang ud og ind af havnen ved højvande. Skaderne blev vurderet til godt en kvart million kroner.

Inger Johannesens brødre, Jens og Karl, ved de kendte stenhytter ved Boels Bro. Det var deres morbrødre, der rejste dem.

Historien om Boels Bro kan ikke fortælles, uden at der er fokus på de to små "maleriske hytter, bygget i kløvede sten og tækket med strå", som ligger meget tæt på havnen. Husenes historie fortæller sig til dels, men 79-årige Inger Johannesen – sidste led i en fiskerslægt, der havde fisket fra Boels Bro i halvandet hundrede år – oplyste i 1980 til Fyens Stiftstidende, at de nuværende hytter er fra

omkring århundredeskiftet, men at de dengang afløste nogle gamle forgængere i lersten og med tang på taget.

"De første hytter er nok lavet allerede i 1834 eller før. Det årstal har vi i hvert fald kunnet finde på min oldefars skøde på huset her, fortæller Inger Johannesen. Stenhusene blev rejst med hjælp fra hendes morbrødre, der var stenklovne. De

skaffede også sten til en tilbygning på det dobbelthus, hvis ene halvdel, hun beboer”, skrev avisen.

Efter forhandlinger mellem bådejerforeningen, ejerne af ejendommene Boels Bro 9 og 11 og Munkebo Kommune blev der i 1983 indgået aftale om, at kommunen ejer de to stenhuse, men at brugsretten til den nordligste hytte tilhører de to ejendomme i en tiårig periode, og at brugsretten til det sydlige hus tilhører bådejerforeningen Boels Bro. I 1991 foretog kommunen en omfattende istandsættelse af de to huse.

Som antydning har selve navnet Boels Bro mange år på bagen. Navnet er muligvis afledt af et ældre marknavn ”Bolands Agre” eller er en hentydning til en bro af træstammer. Området omkring havnen har været sparsomt bebygget i generationer. To af Munkebos gårde flyttede ud på bakkekammen i forbindelse med udskiftningen i 1797, og beboerne i de spredte småhuse for foden af bakken fandt tidligere en stor del af deres udkomme på den fiskerige fjord.

Læs mere om livet ved Boels Bro i Arvesølv 2007 (Tolderne ved Boels Bro) og i Arvesølv 2012 (Fjordens sten blev forvandlet til brød).